



Το ακόλουθο κείμενο είναι το μνημόνιο συμφωνίας που υπογράφηκε στη Σόφια στις 12.6.2023, στο πλαίσιο συνάντησης που διοργάνωσε το WJC, στην οποία συμμετείχαν εκπρόσωποι των εβραϊκών κοινοτήτων της Βόρειας Μακεδονίας, της Βουλγαρίας, της Ελλάδας και της Σερβίας.

Η ιστορία της Βαλκανικής χερσονήσου, όπου ζούσαν μαζί διαφορετικά έθνη και μειονότητες, είναι μια ιστορία χιλιάδων ετών. Ανά τους αιώνες, ως λαοί, βιώσαμε μεγάλες συγκρούσεις που οδήγησαν σε ανθρώπινες τραγωδίες, αλλά ταυτόχρονα υπήρξαν και παραδείγματα αρμονικής συνύπαρξης, ανεκτικότητας και αλληλεγγύης.

Φέτος εμείς, οι εβραϊκές κοινότητες των τεσσάρων διαφορετικών χωρών, μνημονεύουμε τα 80 χρόνια από τότε που συνέβησαν τα αντικρουόμενα γεγονότα του παρελθόντος. Αντιλαμβανόμαστε γιατί είναι τόσο σημαντικό αυτά τα γεγονότα να διδαχθούν στην κοινωνία, καθώς και στην νέα γενιά. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο σήμερα συνασπιζόμαστε, έχοντας ως θεμέλιο την κοινή μας ιστορία, καθώς και την ευθύνη να διατηρήσουμε τη μνήμη της Σοά και να αναγνωρίσουμε τις κοινές απειλές και τις ευκαιρίες που παρουσιάζονται.

Εμείς, οι κάτωθι υπογεγραμμένοι, δημοκρατικά εκλεγμένοι εκπρόσωποι των εβραϊκών κοινοτήτων στις χώρες μας:

Καθηγητής Αλεξάντερ Όσκαρ, Πρόεδρος της Οργάνωσης «Shalom» των Εβραίων στη Βουλγαρία
Δαβίδ Σαλτιέλ, Πρόεδρος του Κεντρικού Ισραηλτικού Συμβουλίου Ελλάδος
Πέπο Λεβή, Πρόεδρος της Εβραϊκής Κοινότητας της Βόρειας Μακεδονίας
Αλεξάντερ Αλμπαχάρι, Πρόεδρος της Εβραϊκής Κοινότητας της Σερβίας.

Πιστεύουμε πως η διατήρηση της ιστορίας, των παραδόσεων και του πολιτισμού των εβραϊκών κοινοτήτων στις χώρες μας είναι μία από τις κύριες υποχρεώσεις και καθήκον μας απέναντι στη μνήμη των γονέων και των προγόνων μας, που έζησαν σε αυτές τις χώρες κατά τη διάρκεια των πιο σκοτεινών στιγμών της εβραϊκής ιστορίας.

Λυπούμαστε που ορισμένα δημόσια πρόσωπα προσπαθούν να αλλάξουν, να διαστρεβλώσουν και να ξαναγράψουν την ιστορία του Ολοκαυτώματος μεταθέτοντας την ευθύνη από τους φιλοναζιστές συμμάχους και συνεργάτες μόνο στη Ναζιστική Γερμανία.

Λυπούμαστε περαιτέρω που άτομα με αντισημιτικές ιδέες, θέσεις και ενέργειες προστίθενται ή προτείνονται να συμπεριληφθούν μεταξύ των αληθινών Δίκαιων των Εθνών και σωτήρων των Εβραίων κατά τη διάρκεια του Ολοκαυτώματος.

Αναγνωρίζουμε ότι μόνο ενωμένοι ως εβραϊκές κοινότητες, μπορεί να ακουστεί και να διατηρηθεί η φωνή μας και οι φωνές των προγόνων μας.

Αναγνωρίζουμε με ευλάβεια τη μνήμη των 11.343 Εβραίων από τη σημερινή Βόρεια Μακεδονία, την ανατολική Μακεδονία και τη δυτική Θράκη στην Ελλάδα, καθώς και την πόλη Πίροτ στη Σερβία που εκτοπίστηκαν από τη βουλγαρική φιλοναζιστική κυβέρνηση, καθώς και τη μνήμη άλλων 55.000 Εβραίων από την Ελλάδα που απελάθηκαν από τη Ναζιστική Γερμανία.

Δεσμευόμαστε:

Να συνεργαστούμε για τη διατήρηση της αληθινής ιστορίας της εβραϊκής κοινότητας στα Βαλκάνια και ιδιαίτερα της ιστορίας της Shoah.

Να συνεργαστούμε για τη δημιουργία εκπαιδευτικών προγραμμάτων, σχεδιασμένων τόσο για την εβραϊκή κοινότητα, όσο και για εκπαιδευτικούς, δασκάλους και άλλους ειδικούς που ασχολούνται με εκπαιδευτικά προγράμματα στην εκάστοτε χώρα.

Να διοργανώνουμε -τουλάχιστον μία φορά κάθε χρόνο- συνάντηση εκπροσώπων των κοινοτήτων μας για να συζητούνται και να προσδιορίζονται τα μέτρα για την πρόληψη της ρητορικής μίσους και της άρνησης ή της διαστρέβλωσης του Ολοκαυτώματος.

Να εργαστούμε συντονισμένα με στόχο την παρουσίαση σε όλους τους θεσμούς στις χώρες μας και στο εξωτερικό όσων συνέβησαν κατά τη Σοά και να καταπολεμήσουμε κάθε προσπάθεια διαστρέβλωσης της ιστορίας.

*Μετάφραση από [άρθρο του WJC](#), 12.6.2023